

2. Kopitarjeva spomenica. Uredil Josip Marn. Knjiga obsega: Jernej Kopitar, od J. Navratila str. 1—111. J. Kopitar in sedanja slovenska slovnica od P. Ladislava Hrovata str. 112—114. Slovnice slovenske od Julija pl. Kleinmayr-ja str. 115—124. Tri prošnje Kopitarjeve l. 1809. str. 125—128. J. Kopitar pa dr. J. Zupan od J. Marna str. 129—131. Na str. 132—172 se nahajajo Kopitarjevi spisi, dva v izvirnem jeziku, eden pa z opombami od P. L. Hrovata poslovenjen. Kopitar, sprožitelj slovenske kmetijske pratike od dr. Janez Bleiweisa na str. 172. Kopitar pa Pypin in Kolár str. 173—175 in slednjič na str. 176—188; Slavnost Kopitarjeva v nedeljo dne 22. avg. 1880 v Repnjah, oboje od J. Marna. Celo spomenico pa sklepa facsimilovano pismo Kopitarjevo od 10. okt. 1843.

3. Okó in vid. Spisal J. Znidaršič, str. 106.

4. Vpliv vpijančljivih pijač na posamni človeški organizem in na človeško društvo v obče. Spisal dr. M. Samec, str. 42.

„Zgodovina slovenskega slovstva“, spisal in založil Julij plem. Kleinmayr, prof. v Kopru; natisnila tiskarnica družbe sv. Mohora v Celovci 1881. se imenuje zavedajočim se Slovencem namenjena knjiga, koja se je ravnokar donatisnila. Obseg na 226 straneh je: I. O jeziku in delitvi po narečjih, II. Razdelitev slovstvene zgodovine, III. temelj slovanski vedi, IV. o azbuki, V. staroslovensčina, VI. Slovstvo slovensko, in sicer: A. Staroslovensko slovstvo: 1. Brizinski spominki, 2. glagoliško slovstvo, 3. cirilsko slovstvo, 4. slovenščina pred Trubarjem. B. Novoslovensko slovstvo od strani 45. do 226. — Knjiga se dobi, naslovom: Julij plem. Kleinmayr, c. k. profesor Capodistrija proti poštni nakaznici (Postanweisung) franko à 1 gld. 20 nkr. Ako kdo več iztisov naroči (vsaj deset), se zniža cena, posebno gg. učiteljem, dijakom srednjih šol in učiteljišč à jeden gold. — Naroči se lahko tudi (z zneskom vred) pri tiskarnici družbe sv. Mohora v Celovci. Na naročbo ovega dela, ki je zahtevalo mnogo truda in veliko stroškov, uljudno vabi: spisovatelj.

Šolski ukazi.

Iz seje c. k. dež. šl. sveta dne 24. marcija t. l. Predštev aktivnih plač ljudskim učiteljem za l. 1882 predlaga se deželnemu odboru.

Da se daje podpore iz normalnega šolskega zaklada za šolske zgrade, da se občini za prezidanje šole denar posodi, o tem se stavljajo dotični nasveti deželnemu odboru.

Razrešujejo se nasveti tukajšnih srednjih šol za oproščenje šolnine. Pomnožnemu učitelju se odreka povišanje letne nagrade.

Dvoje ljudskih učiteljev se stalno umešča.

O poročilu deželnega nadzornika ljudskih šol pri nadzorovanji več ljudskih šol se dajo dotični ukazi.

Razrešijo se prošnje za nagrado in posejilno izplačevanje.

Iz državnega zbora.

Šolska debata v gosposki zbornici (še enkrat). Boj za osemletno šolsko dolžnost je začasno končan. Poslanska zbornica se bode o tem še en-

krat posvetovala, in stvar resno prevdarila. — Povesod so spoznali, da je treba vlašiti šolsko dolžnost, le zaradi forme (kako naj se to zgodi) so bili različnih misli, ali se ima to zgoditi po nakazni poti (Verordnungswege), ali po postavi. Perva pot je negotova, ker šolske oblasti se menjujejo, in so različnih misel, druga pot je bolj varna, stanovitejša, ter ima več veljave in stanovitosti. Važni govorji so se čuli tu in tam, tudi politiko so vmes tlačili, naj bolj temeljito je govoril grof Leon Thun, posebno pa je obžaloval, da se je vzel šoli verski značaj, dasiravno je ljudstvo v veliki večini katoliško. — Kar se pedagogike tiče, rekel je: ako je ljudstvu sploh potrebno še višjih vednost, morajo se sedanje šole razširiti, ljudstvo pa uže sedaj omaguje pod šolskimi bremenji; kar pa se gospodarstva in njega razmer sploh tiče, je neogibljivo potrebno, da se otroci pri dvanajstih letih morajo delu priučiti.

Opomba. Sleherni ve, da se otroku pri 12. letih razum še le prav za prav odpira, a dajte ljudem pred kruha, kruha; potem se bodo veselili šolskih palač in učenosti. — Otrok, kateremu želodec kruli, se bode malo unemal za učenost, in stariši katerim otroci zgodaj pomagajo kruh služiti, jih le s težkim srcem pošiljajo v šolo. To pa vendar vsakdo vé, da čversti dečki pri 12. letih lože delajo, kakor slabotni starčki; na kmetih nikdo ne praznuje.

D o p i s i.

Izpod Šmarne gore. V Smledniku imamo krasne, nove orglje, katere je g. Fr. Goršič iz Ljubljane tako umetno in vsem okoliščinam primerno izdelal, da si človek res boljsega dela želeti ne more. Orgle imajo 23 prav okusno sestavljenih glásnih izpremenov ali registrov, dva podprstnika (manuala), in v vsem vkup 1324 piščali, katere imajo hiter, čist in gladek glas brez zastajanja in kake hripavosti, kakor se to čuje pri orglah, ki nimajo očeta mojstra. Igra se lahko, naj kdo igra hitro ali počasi. Posamezni kakor tudi zbrani vkupni izpremeni so v najlepšem soglasji in imajo brez nepotrebneга vriša prav prijetne in globoko segajoče glase, kakoršni se morajo slišati iz prav vredjenih cerkvenih orgel, ki so najpopolnše in veličastnejše glasbeno orodje. Tudi kar se tiče notranje mehanike, so te orgle prav znamenito izdelane. Meh, ki orglam daje enakomerno sapo, je primerno velik, pa vendar tako narejen, da ga vsak deček lahko goni. Vsa vretenca, sklepi i. t. d. so največ železni in stanovitno narejeni, da ne bode dolgo treba kake poprave. Po vsem tem pregledanem umetnem delu res čestitamo g. Goršiču, da je postavil v Smledniško cerkev tako krasno delo, katero je tej versti že 34; čestitamo pa tudi vrlim Smledniškim srenjčanom, ki so si napravili toliko lepo delo v svoji cerkvi.

Učiteljsko društvo za sež. - komenski okraj bode zborovalo dné 5. maja t. l. (četertek) ob 10. uri předpoludne v Sezani sè sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav g. preds. Ant. Leban. 2. Verificiranje zapisnika minule učit. konference. 3. Zgodovina v ljud. šoli, govori g. Kanté, učitelj v Sezani. 4. O izgovarjanju „l“, „ü“, „v“ v ljud. šoli, govori g. Vrtovec, učitelj v Dolini. 5. So li premije koristno sredstvo pri odgoji mladine, govori g. Vodopivec, c. k. okr. šol. nadzornik. 6. Kako naj se opisuje tednik; govori g. Ant. Leban, nadučitelj v Komenu. 7. Predlogi.

K obilnej vdeležitvi uljudno vabi

Odbor.